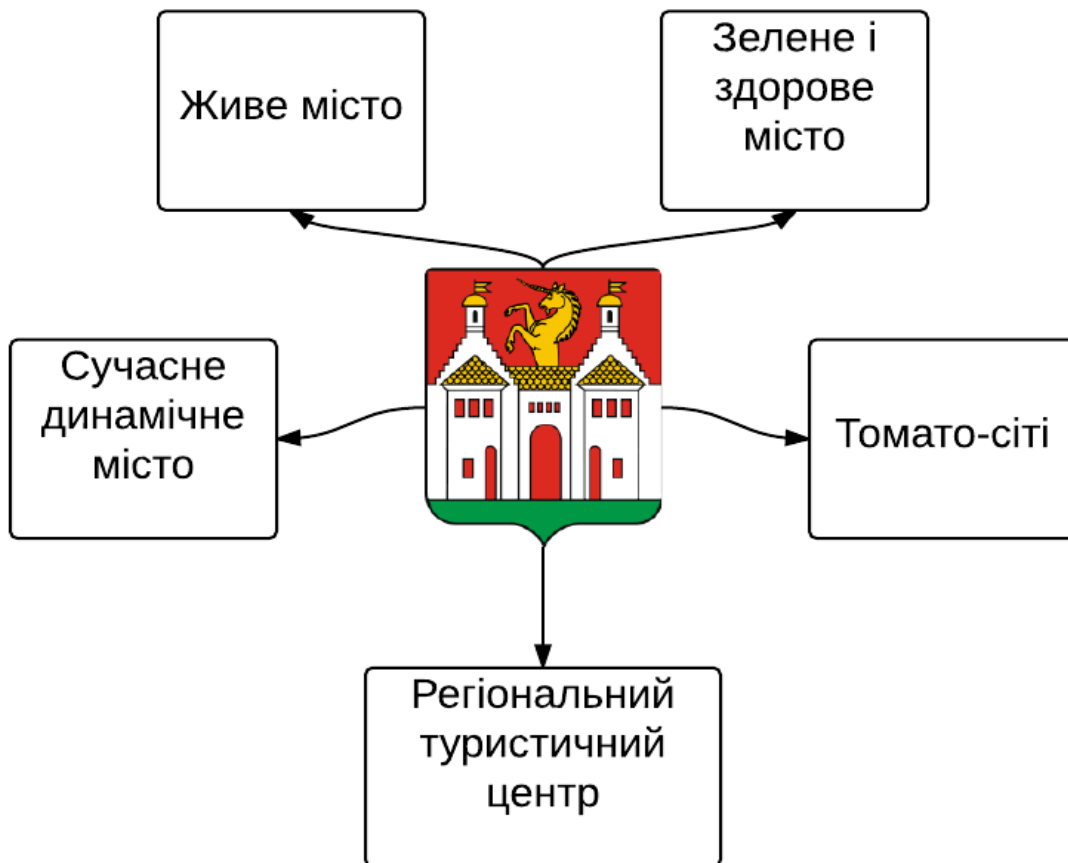

В. Андрусів, Н. Нойгауз

Рекомендації щодо основних напрямів та заходів з розвитку м. Заліщики, Тернопільська область

Зміст

1. Вступ
2. Сім ключових проектів
3. Бачення міста
 - 3.1. Живе місто
 - 3.2. Сучасне і відкрите місто
 - 3.3. Зелене і здорове місто
 - 3.4. Регіональний туристичний центр
 - 3.5. Томато - сіті
4. Ефективна комунікація влади з містянами
5. Ресурси та можливості

1. Вступ

В даному документі відображено аналіз результатів стратегічної сесії, яка була проведена в Заліщиках 3-4 березня. За результатами аналізу було розроблено ряд рекомендації для ключових напрямів діяльності, які були визначені представниками місцевої влади. Запропоновані рекомендації потребують поглибленої деталізації, та розробки конкретних планів дій. Важливим аспектом в даному питанні є більш широке обговорення запропонованих рекомендацій з активними мешканцями міста та громадськими організаціями. Тим не менше, запропоновані рекомендації дають можливість сформувати комплексний підхід до реалізації змін у місті.

Дані рекомендації також спираються на SWOT аналіз за результатами стратегічної сесії та політико-економічної ситуації в місті.

Сильні сторони	Слабкі сторони
Географічне розташування (Дністер, схили Дністра) Історична спадщина (багато історичних місць та будівель) Високі доходи населення (пов'язані з перерахуванням коштів заробітчан)	Логістика (неякісна дорога і віддаленість від обласних центрів) Відсутність великих підприємства Відсутність вищих навчальних закладів Знищена інфраструктура очистки води і водопостачання Дерибан землі та знищення документів влаштовані попередньою владою
Можливості	Загрози
Значна кількість людей на заробітках, які можуть стати потенційними інвесторами Значна кількість працівників сфери охорони здоров'я (можливість розвитку санаторно-курортної зони) Розвиток туризму завдяки унікальному географічному положенню	Політичний конфлікт з керівництвом області Екологічна небезпека Неспроможність до дій нової команди Виїзд молоді

2. Сім ключових проектів

№	Напрямок	Кроки	Відповідальні
1	Сортування сміття	<ul style="list-style-type: none"> - Провести інформаційну кампанію щодо необхідності сортування сміття - Здійснити експериментальний збір сміття в двох район (багатоквартирні будинки і приватний сектор) - Провести лекції про сортування сміття в школах - Ввести тариф на збір сміття, особливо для підприємств - Ввести високі штрафи за незаконне викидання сміття - КП взяти в лізинг або кредит сміттєвози - Розділити полігон на сектори. Створити сектор для компосту - Підготувати статистику щодо сміття (скільки? Якого виду? тощо) 	А.В. Квач
2	Об'єднана територіальна громада	<ol style="list-style-type: none"> 1. Звернутись до обласного офісу реформ за роз'ясненням 2. Прийняти рішення про ініціювання створення громади та звернутись до відповідних сіл та селищ 3. Провести публічні обговорення 4. Ухвалити рішення про намір об'єднатись в територіальну громаду 5. Отримати рішення інших громад 6. Надіслати інформацію в обласну адміністрацію 7. прийняти рішення про утворення об'єднаної територіальної громади 	А.В. Квач
3	Креативний простір (антикафе)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформувані ініціативну групу 2. Виділити приміщення з комунальної власності 3. Залучити допомогу на облаштування 4. Створити програму діяльності 5. Розрекламувати у місті заклад 	С. Гаврилюк
4	Очисні споруди та водопровід	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повернути водоканал в міську власність 2. Зробити проектно-кошторисну документацію на модернізацію 3. Підвищити тариф або ввести додатковий збір на амортизацію 4. Звернутись з листами до ОДА та Мінрегіону, Мінекології щодо надання 	

		допомоги на модернізацію	
5	Фестиваль до 250 річчя Магдебурзького права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створити проектну команду 2. Скласти програму фестивалю 3. Сформувати кошторис 4. Звернутись до потенційних спонсорів 5. Провести промокампанію у суміжних містах та районах 	
6	Туристичні маршрути	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробити та актуалізувати туристичні маршрути 2. Розробити веломаршрути 3. Організувати перші міські змагання на велосипедах 	
7	Економічна рада	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організувати зустріч підприємців з мером 2. Сформувати склад економічної ради 3. Провести установче засідання 	

3. Бачення міста

Місто Заліщики — це живе, зелене і здорове, сучасне і динамічне місто, яке є регіональним туристичним центром та асоціюється з Томато — сіті.

3.1. Живе місто

В рамках стратегічного планування було визначено, що живе місто означає багато молодіжної та громадської активності.

Індикатори ефективності:

- Кількість громадських організацій та секцій
- Кількість соціо-культурних подій
- Кількість кроків підтримки збоку мерії

Завдання та рекомендації

T1	Розробити міську політику сприяння та реалізації громадських ініціатив
R1	<p>- Бюджет участі Прийняти положення про Бюджет участі, внести зміни до Бюджету та поінформувати зацікавлені організації</p> <p>- Порядок використання комунального майна в цілях громадської діяльності Здійснити інвентаризацію комунального майна, особливо приміщення, які можуть використовуватись як конференц-зали та спортзали.</p> <p>- Залучення зовнішніх фахівців Створити програму відвідування міста цікавими особистостями та фахівцями. Покриття витрат на приїзд та проживання. (Наприклад, для письменників, які напишуть щось про Заліщики)</p>
T2	Створити креативний простір/Центр розвитку
R2	<p>Із комунального майна виділити приміщення на створення Креативного кафе. Бажано залучити до цього молодіжну ініціативу, яка в тому числі візьме на себе облаштування закладу та його утримання.</p> <p>Креативне кафе має затвердити свою програму і також надавати послуги коворкінгу. (робочі місця для молодих людей, конференц-сервіс)</p> <p>В рамках кафе також може функціонувати центр розвитку, в якому читають тренінги та навчають нових навиків: дизайн, таймменеджмент, початковий рівень ІТ</p>
T3	Календар публічних подій
R3	Спільно з управлінням культури району та управлінням спорту сформувати календар публічних подій. Включити до календаря заходи громадських організацій. Опублікувати календар в місцевій газеті та повісити на плакатах. Розглянути можливість проведення концертів музичної школи та виставок художньої школи на центральній площі міста

T4	Ідеї публічних подій
R4	<p>Культурні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вечір народних танців. Щосуботи на головній площі. - Літературні вечори. Читання віршів, поезії, тощо, на головній площі - Дитячі вистави в будинку культури, на площі чи в парку - Виставки. Сучасні технології, картини, роботи майстрів тощо - “Битва хорів”. Організувати виступи хорів з ближніх селищ. <p>Спортивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пробіг здоров’я. Щорічний західних - Змагання зі сплавів - Параплани (зв’язатись з федерацією паракланів щодо проведення окремого етапу змагань) - Триатлон. Організувати обласні змагання по-типу Ironman - Розвиток водних видів спорту
T5	Ігрові майданчики
R5	В парках міста облаштувати майданчики для ігор. Зокрема, таких розважальних ігор як: петанг, шахи, городки, настільний теніс тощо. Також бажано модернізувати існуючі спортивні майданчики, шляхом фарбування та ремонту спортивного інвентаря
T6	Модернізація освіти
R6	<ul style="list-style-type: none"> - Стимулювання розвитку професійної освіти. За сприяння бюджету та меценатів модернізувати матеріально-технічну базу ПТУ, та запрошувати приїзних лекторів - Звернутись до державних та приватних вузів (наприклад, ім. Б. Грінченка) щодо можливості відкриття дистанційного центру освіти, або представництва окремих факультетів

3.2. Сучасне та відкрите місто

Сучасне та відкрите місто передбачає, що у Заліщиках створені сприятливі умови для ведення бізнесу, створюються нові робочі місця і люди вибирають залишитись в місті замість виїзду закордон чи переїзду в обласний центр

Індикатори ефективності:

1. Кількість нових бізнес-ініціатив
2. Кількість створення робочих місць
3. Ріст ключових економічних показників
4. Зростання бюджету міста

Завдання та рекомендації

T1	Створити економічну раду
----	--------------------------

R1	Створити економічну раду при міській адміністрації. До економічної ради включити всіх бажаючих підприємців Спільно з економічною радою напрацювати перелік кроків збоку міської влади, які можуть стимулювати бізнес розвиватись та платити податки
T2	Створити реєстр майна, яке може використовуватись для розвитку бізнесу
R2	Провести інвентаризацію і визначити майно, яке може використовуватись для створення та розвитку бізнесу. Земельні ділянки, нежилі приміщення та інше, зробити їх публічно доступними
T3	Центр бізнес-ініціатив
R3	Навчальний центр, в якому будуть розроблятися бізнес-плани та бізнес-ідеї. Центр також має організувати візити фахівців, успішних бізнесменів, які можуть поділитися досвідом. Центр може функціонувати як громадська організація, яка проводить тренінги, конференції та надає консультації. Місто може підтримати Центр на конкурсній засаді
T4	Повернути з-закордону фахівців
R4	- Провести захід під час свят, коли значна частина заробітчан повертається додому. - В рамках заходу обговорити можливості та потреби заробітчан в розвитку бізнесу та інвестицій в Заліщики - Розробити та прийняти можливий план дій - Підтримувати контакт з успішними бізнесменами з-закордону. Можливо створити благодійний фонд підтримки талановитої молоді
T5	Інвестиційна карта міста
R5	Створити інвестиційну карту перспективних бізнес-проектів та розмістити її онлайн. Карта має бути перекладена на англійську мову, та розіслана до міжнародних установ, національних та обласних бізнес-асоціацій
T6	Покращити логістику
R6	Розглянути можливість покращення курсування автобусних маршрутів та потягів. Звернутись з відповідними проханнями до обласних та національних органів влади

3.3. Здорове та екологічне місто

Заліщики — це місто, де люди ведуть здоровий спосіб життя та дбають за екологію.

Індикатори ефективності

:

- Кількість екологічних заходів
- Обсяг тонн відсортованого сміття

- Кількість людей, які займаються спортом та беруть участь у спортивних заходах
- Кількість спортивних секцій та заходів
- Кількість теплових та сонячних батарей

Завдання та рекомендації

T1	Створити програму сортування сміття
R1	<ul style="list-style-type: none"> - Провести інформаційну кампанію щодо необхідності сортування сміття - Здійснити експериментальний збір сміття в двох район (багатоквартирні будинки і приватний сектор) - Провести лекції про сортування сміття в школах - Ввести тариф на збір сміття, особливо для підприємств - Ввести високі штрафи за незаконне викидання сміття - КП взяти в лізинг або кредит сміттевози - Розділити полігон на сектори. Створити сектор для компосту - Підготувати статистику щодо сміття (скільки? Якого виду? тощо)
T2	Екологічний рух в місті
R2	<p>Організувати прибирання парків та утилізацію стихійних сміттєзвалищ</p> <p>На місці сміттєзвалищ встановити інформаційні таблички про екологічну небезпеку</p>
T3	Очисні споруди
R3	<p>Підготувати проектно-кошторисну документацію на модернізацію очисних споруд. В рамках ПКД передбачити з'єднання витоків каналізації трубою з виведенням на очисні споруди. Також варто передбачити будівництво біореактора для відходів.</p> <p>Провести медійну кампанію щодо екологічної катастрофи з очищенням води. Поінформувати обласні та національні ЗМІ. Звернутись до екологічних фондів, міністерства та облради з проханням терміново виділити кошти на реконструкцію. Запровадити додатковий збір на амортизацію очисних споруд та труб.</p>
T4	Волонтерські екоініціативи
R4	<p>Підтримати діяльність волонтерських екологічних ініціатив, зокрема, фінансовою підтримкою на догляд за міськими парками.</p> <p>Приєднатись до ініціатив, закликати приєднатись вчителів, підприємців тощо</p>
T5	Екоекономіка
R5	<p>Розробити бізнес-проекти в сфері сонячної та вітрової електроенергії.</p> <p>Провести курси щодо створення теплових сонячних батарей (це можливо самостійно)</p>
T6	Проект "Громадське здоров'я"

R6	Тренінги і лекції щодо першої медичної допомоги в кризових ситуаціях, правильного харчування та ведення здорового способу життя. Організація оздоровчих гімнастик в парках чи спортзалах (на платній основі)
T7	Розвиток спортивних ініціатив
R7	Максимальне сприяння спортивним секціям, в тому числі виділенням комунального майна, зниженням тарифів тощо. З цією метою варто провести круглий стіл за участі представників обласного спорту, обласних федерацій спорту тощо. Популяризація спортсменів — переможців обласних та всеукраїнських змагань. Нагородження та заохочення.
T8	Спортивні публічні події
R8	Залучення бізнесу до спонсорської підтримки спортивних подій. Організація спортивних подій (Див. 2.1. R4)
T9	Санаторно-курортна зона
R9	Вивчити можливість розвитку санаторно-курортного потенціалу м. Заліщики та району. Сформувати бізнес-проекти в цій сфері

3.4. Регіональний туристичний центр

Заліщики мають бути привабливими для туристів з Тернопільської та сусідніх областей.

Індикатори ефективності:

- Кількість туристів
- Кількість подій спрямованих на туристів
- Кількість туристичних маршрутів
- Туристична інфраструктура

Завдання та рекомендації

T1	Фестивалі
R1	Організувати відомі щорічні фестивалі: - День міста — 250 років Магдебурзького права. Цільова аудиторія область та сусідні райони. - Томато-сіті. Фестиваль присвячений урожаю помідорів.
T2	Туристичні маршрути

R2	Розробити туристичні маршрути для Заліщиків та району. На в'їзді в місто з двох боків встановити інформаційні стенди з описом маршрутів та цікавих місць. Розробити веломаршрути. (ЄС підтримує грантами такі проекти) Включити Заліщики в обласні та національні туристичні маршрути
T3	Туристична інфраструктура
R3	Відновити туристичну інфраструктуру: - міські пляжі - ресторан Ластів'яче гніздо - оглядові площадки на схилах Дністра Створити станцію для сплавів по Дністру Розробити туристичні бізнес-ідеї, щодо нових санаторіїв, баз відпочинку тощо
T4	Промокампанії
R4	Запустити промокампанії Заліщиків Вірусні ролики, борди, презентації в інших містах, запрошення гостей тощо
T5	Туристичний брендінг
R5	Розробити туристичний логотип міста. Надрукувати символіку та туристичний пакет(ручки, папки, браслети і тд)

3.5. Томато-сіті

Місто Заліщики є одним з найбільших виробників помідорів Західної України, таким чином помідори є важливим елементом розвитку міста.

Індикатори ефективності:

- зростання обсягів продажів помідорів
- диверсифікація товарів
- створення нових робочих місць

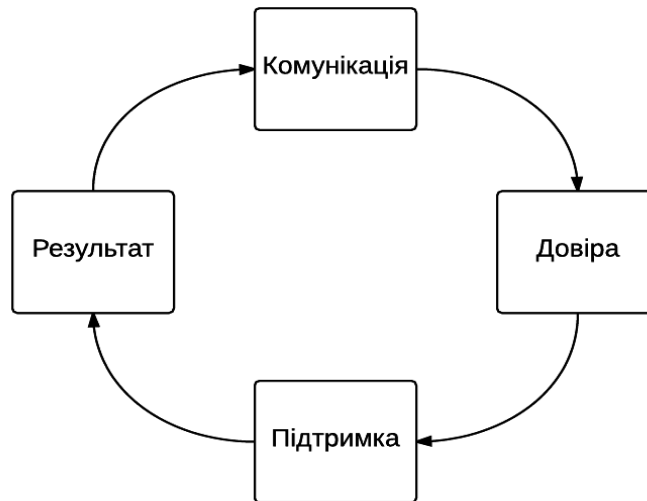
Завдання та рекомендації

T1	Асоціація виробників помідорів
R1	Провести зустріч з виробниками помідорів. Запропонувати їм утворити асоціацію. Асоціація працює на членських внесках членів. Місто допомагає в розвитку асоціації. Асоціація створює бренд “Заліщицький помідор”, виробляє стандарти якості, робить промокампанію бренду. Члени асоціації можуть використовувати бренд, який є свідченням якості та сприяє

	<p>продажам.</p> <p>В рамках асоціації також створити дослідницький центр, який надаватиме послуги консультацій та досліджень розвитку бізнесу членам.</p>
T2	Диверсифікація товарів
R2	<p>Стимулювати виробництво нових товарів з помідорів.</p> <p>Напоїв, пюре, різноманітних страв тощо.</p>
T3	Розвиток агроосвіти
R3	За допомогою асоціації стимулювати розвиток агроосвіти, вирощування нових культур та підготовки якісних кадрів в сфері агробізнесу

4. Ефективна комунікація влади з містянами

Комунікація сьогодні ода з найголовніших рис демократичної влади. Завдяки сучасним технологіям можливості комунікації для політиків серйозно вирости. Необхідно розуміти, що кількість контактів влади з виборцем впливає на його знання про кроки і дії цієї влади. Створення інструментів постійних взаємодій з виборцем, дозволяє отримати від нього довіру, яка в свою чергу може перерости в підтримку, і дати ефективний результат.

Принцип комунікації сьогодні: говори-роби-говори

Індикатори ефективності:

- Кількість написаних листів та прийомів громадяни
- Кількість заходів публічного обговорення
- Кількість новин про Заліщики в обласних та національних новинах
- Кількість підписаних в соціальних мережах
- Кількість переглядів відео та фото

Завдання та рекомендації

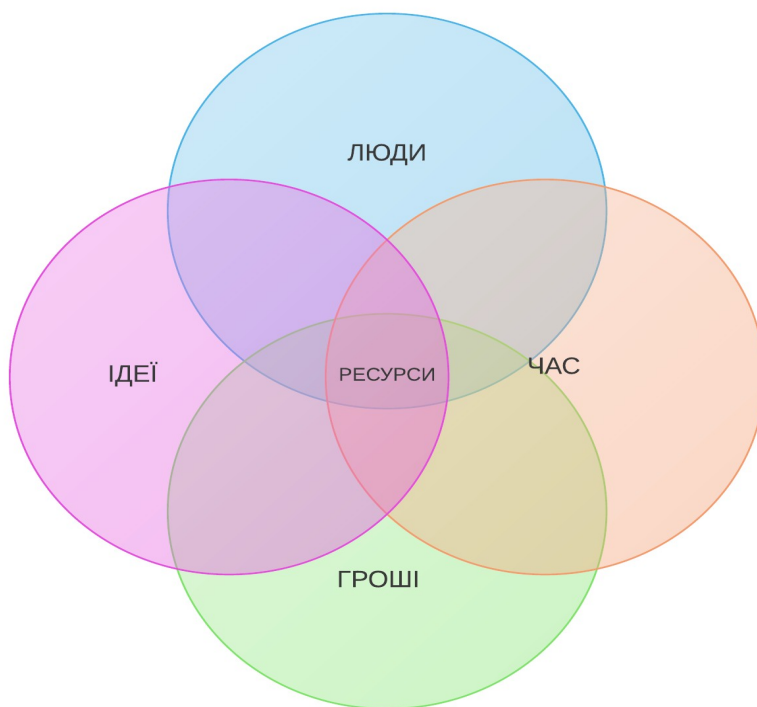
T1	Виробити інструмент донесення позиції, планів та кроків мера до мешканців міста
R1	- Лист мера. Лист написаний від руки і розтиражований на різнографі. У листі необхідно інформувати мешканців міста про ситуацію, зроблені кроки і плани, звертатись за підтримкою тощо. - Відкритий прийом. Раз в місяць за умов хорошої погоди, здійснювати відкритий прийом громадян, зі встановленням спеціального банера та столу на центральній площі.
T2	Забезпечити участь громадян в процесі прийняття важливих політичних рішень

R2	<ul style="list-style-type: none">- Створити громадську раду, яка об'єднає всі існуючі організації в місті. В рамках громадської ради створити робочі групи, які напрацюють рекомендації, щодо покращення діяльності цих організаційне- Запровадити практики публічного обговорення. Провести круглі столи і зустрічі мешканців з важливих питань: ремонт водопроводу, очисних споруд, організації фестивалів тощо.
T3	Забезпечити комунікацію на рівні області та на національному рівні. Збільшити впізнаваність Заліщиків на всеукраїнському рівні
R3	<ul style="list-style-type: none">- Соціальні мережі. Активне ведення сторінок в соцмережах. Постійне оновлення новин. Залучити до розкрутки Заліщиків в соціальних мережах молодь, студентів. (соціальні мережі працюють на зовнішню аудиторію, а не на місто)- Створення вірусних роликів та картинок про Заліщики. Відео з квадрокоптера про місто.- Звернутись в ЗМІ щодо критичної ситуації з екологією. Запросити журналістів. Звернутись до міністерств та посольств.

5. Ресурси та можливості

Одна з ключових проблем, з якою стикаються нові очільники — це брак ресурсів та можливостей. Більшість керівників починають свою діяльність з активного пошуку зовнішніх ресурсів, тоді як насправді чимало можливостей існує всередині громади. Головними ресурсами є люди, ідеї, час та гроші. Кожен з цих ресурсів може замінити один одного, тому не варто концентруватись тільки на грошах.

Звісно, що списувати зовнішню допомогу теж не варто, але треба пам'ятати, що розвиток міста в першу чергу потрібний тим, хто в ньому живе.

Індикатори залучення ресурсів:

- Обсяг коштів витрачених на благодійні цілі громадянами
- Кількість проектів, які залучають кошти
- Кількість волонтерів, які долучаються до розвитку міста

Завдання та рекомендації

Внутрішні ресурси

T1	Благодійний фонд “Заліщики вперед!”
R1	Авторитетні громадяни міста мають створити Благодійний фонд, або долучитись до одного з існуючих. У фонду має бути обране правління, з людей, яким довіряють. Варто розглянути можливість включення у фонд представників духовенства. Напрями діяльності фонду: - підтримка талановитої молоді

	<ul style="list-style-type: none"> - фінансова підтримка культурних та спортивних заходів - збір коштів на важливі ініціативи для міста (наприклад, майданчик для гри в петанг) - допомога учасникам АТО та сім'ям загиблих
T2	Проектні команди
R2	<p>Для кожної ініціативи необхідно формувати проектну команду. Наприклад, необхідно сформувати команду щодо святкування 250 років Магдебурзького права. В таку команду, зокрема, мають входити представники міських організацій, вчителі, власники чи менеджери розважальних закладів.</p> <p>Пропозиції щодо проектних команд у наступних темах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інформаційна кампанія щодо сортування сміття - фестиваль до 250 років Магдебурзького права - об'єднана територіальна громадам - туристичні маршрути - прибирання парків - публічні події
T3	Стратегічний план та детальний план територій
R3	Наявність у міста детального стратегічного плану і з подальшим розвитком зонування, і деталізації територій — якісна конкурентна перевага для потенційного інвестора
T4	Проекти
R4	<p>Детальні проекти та бізнес-ідеї — це найкращий спосіб залучити кошти. Якщо ідея приваблива для інвестицій, то в першу чергу за її реалізацію можуть взятися місцеві бізнесмени.</p> <p>Також це стосується інфраструктурних проектів, таких як чистка води. Виключно наявність проектно-кошторисної документації може бути підставою для переговорів з зовнішніми донорами</p>

Зовнішні ресурси

T1	Об'єднана територіальна громада
R1	<p>Створення об'єднаної територіальної громади найважливіший крок для отримання містом ресурсів в майбутньому. Враховуючи тривалість і складність процесу необхідно негайно розпочати цей процес:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Звернутись до обласного офісу реформ за роз'ясненням 2. Прийняти рішення про ініціювання створення громади та звернутись до відповідних сіл та селищ 3. Провести публічні обговорення 4. Ухвалити рішення про намір об'єднатись в територіальну громаду 5. Отримати рішення інших громад 6. Надіслати інформацію в обласну адміністрацію

	7. прийняти рішення про утворення об'єднаної територіальної громади Створення громади виведе життя міста на інший якісний рівень з власним великим бюджетом, і значними коштами на розвиток інфраструктури.
T2	Обласний бюджет
R2	Отримання дотації з обласного бюджету один з можливих шляхів знаходження коштів на реконструкцію очисних споруд та водопроводів. З цією метою слід надіслати звернення та організувати підтримку депутатів облради. Звернутись до ЗМІ щодо висвітлення екологічних проблем міста.
T3	Державний фонд регіонального розвитку
R3	Отримання коштів з ДФРР напряму залежить від якості написаних проектів. А саме, наявності проектно-кошторисної документації, необхідних експертиз та висновків. Для того, щоб отримати кошти в наступному році необхідно з бюджету витратити кошти на підготовку всієї документації.
T4	Міжнародні донори
R4	Міжнародна допомога в Україна заходить виключно через Міністерство економіки та торгівлі, і таким чином, перебуває під впливом національних органів влади. Тим не менше, існує чимало відкритих конкурсів на залучення фінансової допомоги. Для отримання допомоги необхідно: 1. Мати розвинуті активні громадські організації 2. Детальні проекти та бюджети допомоги 3. Інноваційні підходи до вирішення проблема Отримання грантів досить тривалий процес і без гарантій отримання коштів. Втім, оформлення заявки саме по собі теж є складним процесом.